

SPOROČILO ZA MEDIJE

Embargo na objave do 20.45!!!

Maribor, 27. 10. 2019

NAGRADE IN UTEMELJITVE 54. FESTIVALA BORŠTNIKOVO SREČANJE

Umetniški direktor **Aleš Novak**

Selektor **Matjaž Zupančič**

Strokovna žirija **Uršula Cetinski (predsednica), Andreja Kopač, Aldo Milohnič, Dora Ruždjak Podolski, Giorgio Ursini Uršič**

Zaključno mnenje žirije o 54. Festivalu Borštnikovo srečanje

Gledališče je umetnost, ki ima v Sloveniji dolgo in častitljivo tradicijo. Razpira pomembna bivanjska in družbena vprašanja, kar je seveda obarvano s posebnostmi prostora, v katerem je. Kljub temu na odrih po Sloveniji nastajajo predstave, ki navdihujejo in vznemirjajo tudi gledalce in strokovno javnost po vsem svetu.

Po čem si bomo zapomnili 54. Festival Borštnikovo srečanje?

V predstavah, ki smo jih videli, ne moremo prezreti dejstva, da slovensko gledališče ni ustvarjalno področje, ki ga slovenska družba navdušeno podpira. Kot gledalci seveda vsakič, ko obiščemo gledališče, pričakujemo vznemirljivo doživetje, ki bogati življenje. Po drugi plati pa smo precej zadržani v trenutku, ko je gledališko ustvarjanje potrebno tudi v resnici podpreti.

Če pogledamo evropski gledališki zemljevid, za našo državo ne moremo trditi, da je obljubljeni deželci. Tudi predpisani modeli, v katerih ustvarjajo gledališki zavodi in neodvisne skupine, so ustvarjanju prej v breme kot v prid. Te razmere lahko razberemo tudi v predstavah letošnjega tekmovalnega programa. Povedano malo bolj po domače: trata je čisto drugače pokošena, kadar imamo res dobro kosilnico.

Zato je izjemno vzpodbudna ustvarjalna moč igralcev vseh generacij, od najmlajših, ki so šele končali umetniško akademijo, do prekaljenih gledaliških mačk in mačkov. Igralke in igralci, ki so nastopili na letošnjem Festivalu Borštnikovo srečanje, so pokazali dobro obvladovanje različnih tehnik igre, gledaliških žanrov in pristopov, ki so jih obarvali s posebnostmi lastne osebnosti. V predstavah letošnjega festivala ni mogoče prezreti cele vrste dobrih igalskih vlog, med njimi tudi presežnih.

Med predstavami letošnjega tekmovalnega programa posebej izpostavljamo predstavi *še ni naslova* in *Ali: Strah ti pojé dušo*, ki sodita v vrh slovenskega in evropskega gledališča.

V predstavi *še ni naslova* režiser Tomi Janežič pravi, da se v življenju pojavijo trenutki, zaradi katerih se v hipu spremenimo, ker pa jih ne moremo racionalno razložiti, jim pravimo čudež. Žirija 54. Festivala Borštnikovo srečanje je z odločitvami za posamezne nagrade izpostavila umetniške čudeže – nepozabne, presunljive, krhke in silovite. Zaradi njih nikoli nič več ne bo tako kot prej.

Nagrade

Velika nagrada Festivala Borštnikovo srečanje za najboljšo uprizoritev

še ni naslova v režiji Tomija Janežiča v produkciji Slovenskega mladinskega gledališča

Predstava *še ni naslova* izkazuje izjemno moč gledališča danes. Gre za intenzivno, deset ur trajajočo stvaritev, ki zaradi izjemnosti vseh gledaliških elementov in visoke koncentracije vztrajno tke vezi med igralci in gledalci in je zapeljiva ne le zato, ker se razgali, ampak tudi zato, ker nam pokaže, kako se razgali. Predstava se izkaže za gledališki čudež, za doživetje v polnem pomenu besede, ki ni ustvarjeno na način prevare očesa, ampak nasprotno, z globokim uvidom v posameznika in družbo.

Borštnikova nagrada za najboljšo režijo

Tomi Janežič za režijo predstave *še ni naslova* v produkciji Slovenskega mladinskega gledališča
Režiser Tomi Janežič s predstavo *še ni naslova* ustvari kompleksno režijsko in dramaturško strukturo, ki je hkrati oboje, proces in stvaritev, ki temelji na različnih gledaliških tehnikah in metodah psihodrame. Vzporedno prepletanje besedila dramatičarke Simone Semenič z individualnimi zgodbami ustvarjalcev pripelje do zlitja množstva glasov v polifonično celoto, ki je nastajala več kot leto dni in izkazuje dosežke onkraj običajnih gledaliških praks.

Štiri Borštnikove nagrade za igro:

Iztok Drabik Jug za vlogo Salema v predstavi *Ali: Strah ti pojé dušo* v produkciji Slovenskega narodnega gledališča Drama Ljubljana

Iztok Drabik Jug v predstavi *Ali: Strah ti pojé dušo* uprizori lik tujca – kot človeka, ki je eden izmed nas. Svoje vloge ne stilizira, temveč jo upodobi z minimalnim znakovnim sistemom, kar ima subtilen učinek. S tem ponotranji niz družbenih in intimnih razklanosti. Te se izkazujejo kot notranji boj med ljubeznijo in zanikanjem.

Nataša Barbara Gračner za vlogo Emmi v predstavi *Ali: Strah ti pojé dušo* v produkciji Slovenskega narodnega gledališča Drama Ljubljana

Nataša Barbara Gračner v predstavi *Ali: Strah ti pojé dušo* iz melodramskega lika ustvari samosvojo kreacijo, ki gledalce angažira in se jih dotakne tako na čustveni kot na miselni ravni. Psihološka stanja lika so prepletena z odzivi okolja in s pogojenostjo družbenega konteksta, s čimer doseže prepričljiv

igralski *gestus*. Ta se kaže skozi filigransko izdelan lik – skozi telo, besede, obraz in nenazadnje oči igralko, kar predstavlja izjemen igralski dosežek.

Matej Recer za vlogo v predstavi *še ni naslova* v produkciji Slovenskega mladinskega gledališča Matej Recer v predstavi *še ni naslova* prepričljivo in neposredno vzpostavi kod deseturne uprizoritve. Njegove zgodbe postajajo naša skupna doživetja, saj z njimi ustvarja občutek gledalčeve premestitve v Matejev prostor in čas. Pri tem vzpostavlja edinstveno razmerje med pričevalcem in hkrati interpretom in na preprost način doseže visoko raven verjetnosti vsebin, o katerih pripoveduje in s katerimi ustvarja pristno gledališko izkušnjo.

Stane Tomazin za vlogo v predstavi *še ni naslova* v produkciji Slovenskega mladinskega gledališča

Stane Tomazin v predstavi *še ni naslova* pokaže izjemen igralski razpon. Ubesedi lik antijunaka, odrskega delavca, ki stopi v ospredje po ovinkih, v premorih, ki jih razvije v medigre, v katerih nastopi kot *homo ludens* z igrivo, duhovito mešanico veselja in žalosti. Gledališki marginelec tako postane protagonist uprizoritve, ki z razvojem lastnega lika hkrati vpelje kontrapunkt vsem drugim likom in omogoči demontažo gledališkega ustroja.

Borštnikova nagrada za mlado igralko

Anja Novak za vlogo v predstavi *še ni naslova* v produkciji Slovenskega mladinskega gledališča Anja Novak v predstavi *še ni naslova* izkazuje način igre, ki deluje prepričljivo prav s kombinacijo krhkosti in čustvene neposrednosti ter s silovitostjo igralske izraznosti. Ves čas predstave je hkrati v vlogi in onkraj nje, pri čemer vzpostavi edinstveno ravnotežje, v katerem ni ničesar premalo in ničesar preveč. Z vztrajanjem pri ženski krhkosti izkazuje tenkočutnost in suverenost, ki se nam vse do konca uprizoritve odkriva – in na novo razkriva.

Borštnikova nagrada za dramsko besedilo

Nejc Gazvoda za izvirno dramsko besedilo predstave *Tih vdih* v produkciji Mestnega gledališča ljubljanskega

Nejcu Gazvodi v izvirnem dramskem besedilu *Tih vdih* uspe ujeti glas generacije navadnih ljudi v posttranzicijskem obdobju slovenske družbe skozi formo družinske drame. Avtor dosledno in natančno izpelje tako dramski lok družinske zgodbe kakor tudi lok dramskih likov in njihovih medsebojnih odnosov, ob čemer upošteva »četrto steno«, ki jo mestoma tudi preči. Poleg tega, da je avtor ujel trenutek življenja v Sloveniji danes, je dramsko besedilo univerzalno in prenosljivo tudi v druga okolja.

Borštnikova nagrada za oblikovanje svetlobe

Borut Bučinel za oblikovanje svetlobe v predstavi *Ljudomrznik* v produkciji Slovenskega ljudskega gledališča Celje

Borut Bučinel v predstavi *Ljudomrznik* natančno spremlja dramaturgijo predstave in oblikuje svetlobo v razponu od klasične postavitve do večplastnih svetlobnih podob. Na ta način oblikovanje svetlobe – vzporedno s spremembo scenografije in razvojem režijsko-dramaturške postavitve – preraste v samostojen avtorski prispevek, ki spominja na distopičnost sodobnega časa.

Borštnikova nagrada za avtorsko glasbo

Arturo Anecchino za avtorsko glasbo v predstavi *Macbeth* v produkciji Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica

Arturo Anecchino v predstavi *Macbeth* premišljeno gradi glasbeno podlago skozi prepletanje različnih glasbenih struktur, ki natančno spremljajo tok uprizoritve. Ob tem ustvarja specifične akustične momente in poudarke, ki izrisujejo stanja likov in povezujejo zunanji prostor z notranjim občutjem. Avtor glasbe s tem ustvarja samostojno zvočno krajino.

Borštnikova nagrada po presoji žirije

Posebna nagrada žirije Sebastijanu Horvatu za umetniško gesto

Sebastijan Horvat vedno znova ustvarja umetniške geste, ki razpirajo nevrvalgične točke, paradokse, stereotipe in tabuje. Gledalec je aktiven udeleženec, ki premišljuje situacije in kontekste skupaj z ustvarjalci predstave, pri čemer režiser pušča razpoke v strukturi, ki omogočajo drugačen pogled. Predstava *Ali: Strah ti pojé dušo* je kompleksna uprizoritev, v kateri se okoli vprašanja ljubezni med starejšo žensko in mlajšim tujcem vrtinči vihar predsodkov. Tu ne gre le za prepovedano razmerje, ampak tudi za vprašanje ženske seksualnosti v starejšem obdobju. Ob tem se kaže trdovratnost ponotranjene ideologije.

Posebna nagrada žirije Draganu Živadinovu za umetniško vizijo

Dragan Živadinov se je na svoji bogati umetniški poti soočal z različnimi formati gledališkega ustvarjanja, ki so imeli izjemen vpliv na slovenski in mednarodni prostor. V zadnjem času se ukvarja z intimnejšim prostorom v gledališču, pri čemer je velike odre zamenjal z manjšimi, ki omogočajo svojevrstno gledališko izkušnjo. Ob tem dosledno udejanja svojo premišljeno umetniško vizijo, ki je kljub prepredenosti z različnimi referencami zgodovine gledališča in gledaliških avantgard povsem avtentična, kar se izkazuje tudi v predstavi *REKA, REKA/Syntapiens::IZ*.